

הזה. עמדתי מאחרי הכיסא ושמה תי שהעגלה הסתירה אותי. עיני היו מלאות דמעות וחשבתי כמה אכזר הוא אלוהים, אומרת ליל. טיפולי ההקרנות החלו בנותנים אותותיהם, ומצבו של פפה הוטב במקצת. אז התגברה תשוקתו לצאת מבית-החולים ולטייל ברחובות. בי כל שעה משעות היום או הלילה כאשר הרגיש טוב היה מבקש לי-צאת. ליל היתה מזמינה מונית ו-מעלה את כיסא-הגלגלים עם פפה החולה, והשניים היו נוסעים לרחי-ונטר.

זה היה הרחוב האהוב עליו בי יותר בעולם, אומרת ליל. וכאשר התיישב שם, בבית-קפה והביט סביב, בו, התעלף מעוצמת ההתרגשות. הוא נתקף בקוצר-נשימה וליל מי-הרה להחזירו לבית-החולים כשהוא גוסס. אולם הוא חזר וביקש לני-סוע לרחוב האהוב עליו, וליל למ-דה לקחת במונית בלון-המצן, כדי למנוע את ההתקפה הצפויה. לפני מחלתו עישן פפה הרבה סיגריות ליום, ובעת המחלה נזקק להן עוד יותר. הרופאים אסרו עליו כמובן לעשן, והוא היה מתחנן ל-ליל שתגניב לו סיגריות. אני יודע שרק את אוהבת אותי מספיק כדי להפיר את כל החוקים ולהביא לי סיגריות, היה אומר. וליל היתה יוצאת כלילה לחפש מקום לקנות סיגריות. ישומרת על פתח השי-רותים לגברים, שם היה פפה מע-שן את הסיגריות האסורה שלו.

„תני לי למות“!

אחרי הודשיים בבית-החור לים הגיעו הרופאים למסקנה כי אין להם יותר מה לעשות. הם הציעו כי פפה יעזוב את בית-החור לים ויעבור הביתה. הבית היחיד שהיה לו באיטליה היה בית הוריו, ולשם עבר עם ליל. אלה היו הימים האחרונים לחייו, ולליל יש מתקופה זו זיכרונות נור-ראיים. היא זוכרת את רגעייה-סיטו.

יפוי של פרנסה
למצוא מיקצוע חדש כדי לפרנס את עצמה ואת בתה התינוקת. היא אחרי שנים רבות שבהן היתה אשת-איש ועקרת-בית, נאלצה ליל

היא נטלה את העגלה וברחה לבי-תו של כומר העיירה. אבל היא החזיקה מעמד בדיוק שעתיים. מצ-פונה ייסר אותה נזראות והיא חר-דה פן ימות פפה לבדו. כשהיא אי-נה איתו. לכן לקחה את הילדה וחזרה הביתה. פפה מת בזרועותיה בי-15 אוגוסט 1981. אחרי שמונה חודשי-ייסורים. אבל צרותיה של ליל לא תמו. היא גילתה לפתע, כי מאחר ש-הילדה נולדה בבית ולא בבית-חור-לים, היא נרשמה אך ורק כבתו של פפה, ללא ציון שם האם. בבירור

היה צועק: „ליל, רק לא אתה, את היחידה האוהבת אותי באמת, תני לי למות.“ אבל המישפחה לא הס-כימה, הזריקות נמשכו ועימן גם הייסורים. אבל גם באותה תקופה איומה היו ריגעי אושר. לפעמים, כאשר היה פפה אוסף כוח, והיה די חזק בערב, היתה ליל מוציאה אותו על זרועותיה למרפסת שצפתה אל הים. שם, לאור השקיעה, היו או-כלים מטעמים שבישלה אמו ושירים בקול רם את כל השירים הסנטימנ-טליים שהכירו. שירים איטלקיים וישראליים.

כאשר כל המישפחה החזיקה בפפה המתנגד, כדי למצוא וריד בגופו, שלתוכו אפשר יהיה להזריק מורי-פיום. הכאבים היו בשלב זה כה עזים, שהוא התחנן למות. כאשר ראה גם את ליל בין המחזיקים בו

„עיני היו מלאות בדמעות וחשבתי: כמה אכזר אלוהים! התפללתי שיקרה נס. הוא כל-כך חשק בחיים. התפללתי כל הזמן...“

תיה והידעה שאין לה ברירה. לא היה איש לעזור לה. הפעם היתה לבדה מול העולם. היא נזכרה בלימודי-האמנות ש-לה משכבר הימים, במחמאות של קיבלה תמיד מחברות וידידים על הדרך שבה ריהטה את ביתה ו-יצרה הפצי-בית שונים. היא יצאה לחפש וחזרה הביתה כשידיה מל-אות בדים צבעוניים. ימים ארוכים ישבה ליד מכונת-התפירה, ומתחת ידיה יצאו כריות וכרים הראויים לפאר ארמונות-הלום בהוליווד. היא יצרה כריות ענקיות לריצ-פה מדרום אפריקאיים נדירים, צי-רופיי-כריות קטנטנות מבדי משי בורקים בשילובי-צבעים נדירים. דירתה הקטנה התמלאה במהי-רות ביצירותיה. כיום אפשר לר-אות אותן מוצגות בחלון-ראווה בי-כיכר-הציונות בהרצליה-פיתוח, ו-בחנות-בדים נודעת ברמת-השרון. את תערוכתה הראשונה היא פותחת השבוע בגלריה קו ברעננה. כמו סקרלט אוהרה, גם עבור ליל התחיל שוב יום חדש. **אילנה ארזן**

שערכה הסתבר לה, כי המיילדת שיילדה את רומי הצהירה במיש-רדהפנים שליל סירבה להירשם כאמה של התינוקת. בעיירה האיטלקית הקטנה של-טה מישפחתו של פפה ללא מצ-רים, ואיש לא יכול היה לעמוד בפניה. הדרך היחידה שנותרה ל-אלמנה היתה לברוח משם במהי-רות האפשרית, ולנסות להשיג את זכויותיה במקום אחר. בעזרת 150 דולר, שנתן לה בסתר אביו של פפה, הגיעה ליל לרומא. בזרועותיה היתה תינוקת בת שלו-שה חודשים, שלא היתה רשומה כבתה. גם ברומא הסתבר לה כי זרועם של בני-המישפחה ארוכה ומסוכ-נת. ותכרים הציעו לה לעזוב את איטליה עם התינוקת, לפני שבני-המישפחה ינסו לקחת גם אותה מ-מנה. המקום היחיד שקיבלו אותה באהבה היה בבית דודתו וסבתו של פפה, שניסו לעזור לה. הבית היחיד שהיה לה אי-פעם בעולם היה ביתה בישראל. כאן היתה לה דירה, הי ליל ילדים

בשלב מסויים, לא היה יותר ל-פפה כוח לזו ממיתו, וליל, שהיתה בימים האחרונים להריונה, לא יכלה עוד להרים אותו בזרועותיה. את בתה, רומי, ילדה ליל בבית אחיו של פפה, ימים ספורים לפני מותה. היא לא חשבה כלל על הר-תינוקת שנולדה לה, כל כולה היתה מלאה את כאביו של פפה. באותם ימים אחרונים לא יכולתי להתחלק בו עם אי-ש. נתקפתי במין שיגעון כזה שרק לי מותר לגעת בו ורק אני יכולה לטפל בו ברגעיו האה-רונים. הייתי עיוורת לגמרי לצורך הדומה שהיה. כנראה, להוריה, אומרת ליל. או החלה תקופה של גיהנום אמיתי. לפני פפה היו האם והאשה משחקות את הידידות הטובות, אך מאחורי גבו היתה האם צועקת על ליל, מכנה אותה בשמות-גנאי ו-יורדת לחייה. יום אחד נתקפה האם בהתקפת-שינאה פראית. היא כיוונה את צי-נורהמים של הגינה לעבר ליל, ש-ישבה שם עם התינוקת בזרועותיה. ליל לא יכלה עוד להתחיל מעמד,

עם רומי
התחילה ליל לחיות מחדש. היא מטפלת בתינוקת ונמצאת איתה כל הזמן. בשעות שבהן התינוקת ישנה היא עוסקת בטובותה ותופרת את הכריות וחפצי-הנוי שהיא מייצרת. גם בגיל 40 אפשר להתחיל לחיות מחדש, היא אומרת.